

იმპერია

გაზეთის დასაყვებად და გერო განცხადებ-
ბათა დასაქმებლად უნდა მიჰმართოს: სიგითონ
რედაქციას, ახალ-ბუთოვის ქუჩაზე, სახ-
ლი № 3, ბ. ზიდდელის საცალოს, გ.
ლორის პროსპექტზე, ცენტრალურსა და
გორიკოვის წიგნების მაღაზიებს.
ფაქს განცხადებისა: წველელთა
სტრიქონი რვა კაპ.

1877—1887 წელიწადი

საპოლიტიკო და სალიტერატურო გაზეთი

1877—1887 წელიწადი

გაზეთი „იმპერია“ პირველი ლისმარტიდან წლის და- მლეკამდე ღირს 8 მ. 75კ.

ქართული იუტირა
შაბათს, 14 მარტს

ქართულის დრამატული სცენის
მოყვარეთაგან ა. თამაშიშვილის
სასარგებლოდ გამართული იქნება

სტრამლი სკრამი
40 სანახევად

I
შოთა რუსთაველის პოემიდან „გვე-
რის ტყაპისა“

II
ილია ჭავჭავაძის პოემიდან „გან-
დევია“

III
დავით ერისთავის ლამიდან „სამ-
შობლო“

IV
ანტონ ფურცელაძის პოემიდან „თა-
მარ და სულა“

ანტონ ქიტეში დავურავს საზანდარი
ადგენებს ფსა სკრამისთვის.
დასაწყისი 8 საათზე.

იმბროს და ამისთვის ბელგიაში
რასმეს მოუტრის და თუ მუტის-
მუტად გატყირდა, ელზას-ლოტარ-
ინგისად კი გამოიმუტებს. ჩვენ ამ
ზრის განსასურათებად მოვი-
ყვანთ სიტყვას კი გამბუტასი, რა-
მელმაც ერთხელ სთქვა: „დრო
მოვა და ელზას-ლოტარინგის უსის-
ხლოდ დაგვიბრუნდება“.

იქნება ეს ჩვენი აზრი მამინაც
ქნამუხა ვისმე, როგორც დაუჯე-
რებელი და ალღე-ბეღობასზედ
ნათქვამი; შესაძლოა, დადგას ასე
მიწინდეს ვისმე და სასაცილოად
აგვიგდოს, ეს „იმერია“ რაგვას ჰბო-
დებსო. მართალიც არის: ამოადენა
ხარჯი გასწია გერმანია კაცითა,
თუ ფულით, ამოადენა სისხლი და-
დვარს, ძლივს შემოიერთა ელზას-
ლოტარინგის და ამით საფრანგეთ-
იდან შემოსავლეს მტერს კარნი
თითქმის დაუკრტა და ესაა როგორ
უნდა დასთამაშო!.. გატყირება მიჩვენე
და გატყირება გინგებელი, ნათქვამია.
გატყირებას ბევრი რამ შეუძლიან.
იმოადენად რა უჭირს დადეს გერ-
მანიას? ის უჭირს, რომ, როგორც
ამას წინადაც ვსთქვით, ბატონობა
გერმანიაში სელოდამ ბილდის გერ-
მანიას და ამის გამო თვითონ პრუ-
სიას გერმანიაში გეგმონია უკრა-
წყდებდა. პრუსიის გეგმონიის მომ-
ედურავი ბევრია გერმანიაში და ევ-
როპაში გერმანიის აბრუს გატყირას
პრუსიის აბრუს გატყირა მოსდევს
და უკავდევს ეს ისეთი რამ არის
თ. ბისმარკისთვის, რომ ამასთან
ელზას-ლოტარინგისზედ ხელის
აღება ჩაიდად არა ჰჭირს.

ესა თუ ისე, დადეს ჩვენ ამაზედ
არა ვერ უნდა ჩამოგვევადო სიტყვა.
ჩვენ მთავროდ ის გვიჩვენდა გვეთ-
ქვა, რომ ღამის ჩვენი ნათქვამი
ელზას-ლოტარინგისზედ გამარ-

თლდეს. «Московскія Вѣдомос-
ти»-ში ეწვინა დაბეჭდილია კორ-
რესპონდენტის პარიკადამ და ამ
საგნის შესახებ მუტად საინტერესო
ამბავია მოთხრობილი. კორრესპონ-
დენტი ამბობს:

„ო. ბისმარკი ამ წამს ყოველს ღონესა
ჰმხარობს დაუფრის საფრანგეთი, რომ
ჩემგან ნურაურს შიში სე გეძესო. მს
კიდევ არაფერი. თ. ბისმარკი ხელის
გულზედ უგარვებს საფრანგეთს და სა-
მაცდელს პირობას უდებს, თუ გულ-წრფე-
ლად შემივადგები და აღმოჩენამ, ხელს
არ გამოიღებ, თუ ვინცოცაა სადმე საომ-
რად გაგებო. სხვათა შორის პირობას
აქვეყნს ელზას-ლოტარინგისს დაუშე-
პურეს შემოგვერდები და საინტერესო
მეგობარ შექმნი გერმანიის და საფრან-
გეთის შორისა; არც ჩვენი იყოს და არც
თქვენი. ამის საშვიგროდ მე ჰქოლანდი-
ას ჩავიკად სულსო. ისე გადაგვიბო-
ნურაო მისანადებს პირობას უდოდის:
ელზას-ლოტარინგისს შენ დაგვიბრუნებ და
მე ჰელდეს და ჰოლანდიას დაგვიჭირა.“

გამოდის, რომ ჩვენი წინადაც თქე-
ლი სიტყვა ისე ალღე-ბეღად ნათ-
ქვამი და დაუჯერებელი არ არის,
როგორც მუსაძლია იუთ მიქინია
ვისმე. მანაც და მანაც შესანიშნავი
ამბავია სახელ-გაბეჭდილის ღელსუ-
სის გაგზავნა გერმანიაში. საფრან-
გეთმა ეს სახელგაგზავნი კაცე გაი-
ტურტა გერმანიაში ვითამ იმისა-
თვის, რომ საფრანგეთის ელსუ-
ჭებრეტს „საპატოა დივიდიანის“
ნიშნის მიუტანას, ძველად საფი-
რებელია, რომ ამისთანა გამოჩე-
ნილი კაცი, როგორც ღელსუსია,
ამ უბრალო საქმისთვის შეუქრე-
ბინათ და მოაქედნათო. ვეუამე კარ-
გად იყოს, რომ ღელსუსი იმისთანა
სახელის კაცია, რამ უველად დი-
დის პატრით იქნება გერმანიაში
მიდებულთი, იმპერატორ ვიდეკე-
მიდამ დაწყობილი უკანასკნელ გერ-
მანიელადმე. სწორედ ამ მიზეზით
მის მსგევა-მოსგელას იმპერატორ

ვიდეკემთან, ბისმარკთან და სხვა
დიდკაცებთან საპოლიტიკო მნიშ-
ვნელობის ისეთის გაბეჭდილი ვერა-
ვი ვერ შესწავებს და მამასადამე
აუღელ-მუყადის ატებს დათვალა-
ტიაში ცოტად თუ ბევრად გზა
შევერის, სხვა კაცი რომ წაგზავნა
საფრანგეთს ნიშნის წაგზავნა-
და იმპერატორს ვიდეკემთან, ბის-
მარკს ან სხვას დიდკაცს ვისმე
ენას, მამინვე ატყუებოდენ დი-
დიდიმტები ცალკედ და ეურნად-
გზეუბი ცალკედ, რად იმას უნდა ვი-
დეკემთან, ბისმარკთან, ან სხვამ, თუ
აქ საპოლიტიკო საქმე რამ არ
იუთასო. დღესეგზავნე კი ამას ვერ
იტყვიან, იმპერატორამ ამას თავისი
გამოჩინების სახელითაც უველდეს
კარნი დიდი დაჭვადება რომადეს მვე-
ყანაშიც უნდა მიგებდეს. მართლად
ყველგან გერმანიაში ღელსუსი დი-
დის პატრით მიდებულ იქნას. ახლა
ჩვენ რომ ჩავუფიქრდეთ ამ ამასავსა,
დავფიქროთ-და, რომ ამ ღელსუსს
არაფერი არა აქვს რა დავაღებუ-
ლი საფრანგეთის მთავრობისადმი...
დავფიქროთ, რომ ზეითად მოყუ-
ნილი კორრესპონდენტის ნამამობი
აქ არაფერს შეუძია!

ეს კი ამაგარა, რომ ღელსუსის
გერმანიაში მისვლის შემდეგ ძალი-
ან დაწყოზნაფერ ერთმანეთს გერ-
მანია და საფრანგეთი და ის ანილი-
პილბუღნი ადარ არიან, როგორც
აქამამდე იყვნენ. თუ ეს მართალი
გამოადება, გვიხარია, რომ ამ
შერთ შიშის მოლოდინი ადარ
ქმნება ქვეყნას, უამისოდაც დი-
დიდით დადაღუღლას და შეუქრე-
ბულსა.

შეა აგრეთვე ტემბი, საიდანაც წე-
ბა ჩნდება.

VI ფიგურა და წითლა

ყველი და წითლა მშები არიან.
დიდაცოცხალი ჰყავთ და სესაერობს
ქრის მიუღმამლოს და მაღლის
ქრის თვეზე, ზღვის პირად. დედა
დრო გამოშვებით ჰგზავნის თავის
შეიღებს ხალხში. ყველი წითელს
ადილ-სამყოფი ძეილის ძეილა უნა-
ხას ერთს კაცს. ძეილა ერთი იგვა-
ნი ზღვაში მოგზაურობდა თურმე
ხომალდით. ზღვა ადელდა და ხო-
მალდი დაიღუბა. დაიღუნენ ისი-
ნიც ცრე ხომალდში იყო, ერთის
კაცის გარდა, რომელიც ზღვის ტა-
ლამ კლდის ძირს მიადგა და სიკე-
ლიდს ვადაარჩინა. კაცი აწყდა ამ
კლდეს და როგორც იყო დიდის გა-
ტირებით ავიდა კლდებზე. კლდის თე-
ზე გაშლილი მინდორი დახვდა; იქვე

ახალი ამბავი

* * * გუშინ ტფილისში მოყუს გერ-
მანულბის დიდი სალიო ჰქონდათ
გამართული ლონდონის სასტუმრო-
ში გერმანიის იმპერატორის 90 წლის
დაბადების დღეობის გამო.

* * * ჩვენ შევიტყუთ, რომ ამ ბო-
ლოს დროს ძალიან თურმე იყო
ჩვენის ქვეყნიდან პურის გაგზავნა სა-
ზღვარ-გარე. უტყუაროდან მო-
სულნი პურის ევაკირნი ჩვენებურს
პურში ახლა დასადაც ბევრად ნაკლებს
იძლევიან, ვიდრე უწინ იძლეოდნენ,
ამ ორისად და სამის თთვის წინად.
ამის მიზეზად იმას ახსენებენ, რომ
ამერიკისა და ინდოეთის პურის ევა-
კირება გაიავტეს თვინითი პური და ამ
სახით შევიკალდენ კავკასიის პურის
ევაკირებაო.

* * * ჩვენებური პურის ევაკირნი
ძალიან ეშურებოდნენ, რომ ჩქარა
გეგნათ აპური პური საზღვარ-გა-
რედ და მიეზიდათ საფრანგეთში იმ
დრომდე, ვიდრე იქ ბავს დააწყებ-
დნენ უტრა ქვეყნიდან მიგზავნის
პურს, მაგრამ ამერიკა-კავკასიის რეი-
ნის გზამ ბევრის მოგზინი ძიოდ და-
ბანდა; ბევრს ჯერ დღესაც დიდალი
პური დაჩა გაუტანელი რკინის გზის
სხვა-და-სხვა სადგურებზე, საცა უწყა-
ლოდ ფუტლებს ტომრებით დაკოვე-
ბული ჰირანბული. ზოგიერთს ევაკირს
სომხთისკენ ისე თურმე გაუტრდა
საქმე, რომ ერეწნიდან აქლემებით
გაღმამკრებდა პური ტფილისამდე და
თითქმის უფრო დიდი მოჰქონდა,
ვიდრე რკინის გზა მოიტანდა.

* * * გუშინ ერთს პურის ევაკირს
გულზავნა სამზღვარ-გარედ 2,000
ფუთამდე პური.

გამოიღოდა მოზრდილი და ანკარა
ყარო. ყაროზე ტიტული ქალი იდ-
და და სარეკლას რეკავდა. ეს ქალი
თოვლითი თეთრი იყო; ძმუტუტუტან,
ტეკუნუნუნა ჰქონდა ვადაღებელი. მიე-
პარია ეს კაცი ქალს და ძმუტუტუტან
ქალი დადგა (იღვდა *). ქალი შე-
კრთა, ვაკვირდა; უთხრა კაცს, აქ
რამ მოგიყვანაო; შენსა ჩემი შეილე-
ბი გამოგზავნე, — ხომ იყვნეთო. კაც-
მა თავის აქ მოსვლის ამბავი უთხრა
და სთხოვა: შენი სახლი მაჩვენეო.
ქალმა ეს კაცი სახლში მიიყვანა. სახ-
ლის შუა-გულს სვეტი იდგა, ეს სვე-
ტი ირავდოდა კაცის თვალებით იყო
მოქცეული. კაცმა ამ სვეტის ამბავი
ჰქონდა ქალს, ქალმა მოუწო, რომ ჩამ-
იღვას გუშუტუტუტან, ყველა ამ მოაკებს
და ამ სვეტზე ევაღებეთო. კაცს მაშინ
უფუტუტუტან ჩემი შეილი თვალს, რომდე-
* * * ნიშნად დაწავსებასა, ეს ჩვენებელს
დღესაც მოჰქვამს სეგანაში და სწორედ
არის.

ფალიტონი

ნაუად ყანებზე არსად გამატარო;ო;
თითოა სიტყვას როდ სურს, რომ
ხალხს ნამუშევარი დაუსეტყოს, მაგ-
რამ ეშვავი ბატყუებს: განგებ გაუსდევ-
ბა დათხილი ყანებში, ეშვავი სიტყვას
ჯერ მთავრებებში არაინებს და ბო-
ლია უფროთ სთველზე ვაბატრებს,
რომ ნამუშევარი წახადინოს. სიტყვას
კი არწმუნებს, რომ მთავრებებში
დათხილი და ხალხს არავითარს ზი-
ანს არ ეძლეეთო. სიტყვის მოლო-
დინის დროს ზოგიერთი სთველში
შემდგეს შელოცვა-სიმღერას ამბობენ,
რომ სიტყვა ავიტოლოთო.

სანაშინი ლანდები *)

V
სეტყვა, ქუხალი, წვიმა და თოვლი.

სეტყვა **) ბრმა არის. წინამძღო-
ლია მას ეშვავი ჰყავს მიჩენილი და
დრო გამოშვებით მოისურვებს ქვეყნად
(სეტყვას ბინა ცაზე აქვს) გასეირნებს.
სეტყვის საყვარელი სასიეროა ადგი-
ლები მთებია და დღე-ღამეები, რომ-
დესაც იგი გამოუტყდალბს თავის წი-
ნამძღოლ ეშვავს, რომ გასეირნება
შესურს, ეშვავი კლდე-ყინულითან
აიტანს ზეკას აუარებელს რავალსა
და ბრტყელს ყინულის ნატყბებს (სე-
ტყვა). წახელის წინად სეტყვა სთხოვს
ეშვავს, სთველებს ახლო და ნამეტ-

*) იმ. იგვრია № 37.
**) წინამძღოლი აქვთ, როგორც ცო-
ცხალი არსება.

ჰგონიათ, რომ ეშვავები აგარებენ ცა-
ზე საიღმურის ქუბს და იმისგან არის
ქუბილიო.

აი თოვლი როგორ განჩენილა:
სამი „შდავლი“ *) ყოვილა: ერ-
თი სულ თეთრი, მარცხ თეთრ-მუტე-
ლა და მისამე მთლად შავი. იმ ად-
გილებსა და ქვეყნებში, საითკენაც თე-
თრი „შდავლი“ გაფერულია, თოვ-
ლი ძეგს მუდამა და თუ მუდამ არა,
დად-ხანს მანიც; არ ადგილი ჰქონდა
თეთრ-მუტელა „შდავლი“ გაფერულ-
ლი, იმ ადგილებში თოვლი მარტო
ზამთრობით მოდის. საითაც შავი
შდავლი — იქ თოვლი სულ არ იქის.
თოვლი მუდამ ცაზე ძეგს და რადე-
ნიც უნდა ითოვოს, არ გამოიღევა. ცა-

*) „შდავლი“ ჩიტია, მყრსაზედ უფ-
რო ჰაზრთა ფრენებით. სანაშინი ზაფხუ-
ლითი მოდის და შეცნობილი თოვლისგან
საბედებს იგვეს კოყვის ფრენებში. ეს
ფრენები იმერეთში ამ მინახავს. ამ ჩიტს
„შდავლი“ ჰქვამს და თოვას სეგანად
„შდავ“.

* ჩვენ ენახეთ პატარა რუსული წიგნი, რომელშიც დაბეჭდილია დარიგება მისი თაობაზედ, თუ როგორ უნდა მოიქცეს კაცი, რომ ხოლო ერთი ავიდ არ გადეს. წიგნს აწერია: „Наставление о нравях личной предосторожности и осторожности, предохранительности от заблуждения холерной“. ეს წიგნი დაბეჭდილია კავკასიის სამხედრო-კარანტინის გამგეობას. ამ წიგნს დაბეჭდვაში ქართულად ათარგმნინებს ამ პატარა წიგნს და ამ დღეებში ქართულად დაბეჭდება დაბეჭდილი. სასურველია, რომ ეს პატარა სახარებელი წიგნი ბლომად გავრცელდეს ხალხში.

* ტრულინიში ძალიან უჩივიან ერთ-მანერთს ღვინის გამოყვანის და ღვინის მიუშვარნი. ღვინის გამოყვანის იმასთან, რომ ვაჭრობა აღარ არის ღვინისა, ქვესტრამა ჩამოვარდა და ღვინის მიუშვარნი-კი ამას აღმოაჩინა, რომ წილის მოწოდებით ღვინისა ჰყოლიან სარდაფებში. მართლაც და, აქაო და კახეთში წილის ცოცხა მომ-ყვლა და დაბალი ღვინო მოვიდა, ყველა სირაჯი და ღვინის გამოყვან-ლი იმასა სტილიობს, რომ შერე-ვალი როგორც თავისი ღვინოა, წამლებით მისცეს ფერი და სიამოვნე-ზოგი სპირტს ურეგ, ზოგი საღებავს წამალს, ზოგი რას და ზოგი რას. კარგია კიდევ ენიც იცის ღვინის კე-თება და შერევა. უბედურებაც არსაა, რომ მომეტებულმა ნაწილმა არ იცის, როგორ დაატკობს მომე-ვიცა ღვინო, როგორ მისცეს ძალი მდარე ღვინოს, რამდენი გაურობს ან ერთი ან მეორე წამალი და ამიტომ უფრო ისეთი ღვინოებსა ჰყოლიან, რომ კაცს პირში არ ჩაეშვება.

* ხევიდან გვერდის: თებერვლის 28-ს ამავედს არაშაში ერთი სამუშაო-რა აშხვიც მოხდა. ამ დღეს აქ ხა-ტრამ იცან. ხატრამის გამო ხალხი შეკრებილი იყო ლეონ ბაზილის სახლ-ში და ლხინი ჰქონდა. პურის ქმის დროს წაწიხუნენ ერთმანერთს ორი ახალ-გაზღა, ღვიძლი დიდაშეღლები, დათა ბაზილი და მისა გოგბაიძე, პა-ტარა ხანს უკან ერთი მათგანი წაე-და თავის სახლში და ნახევარ საათს უკან ისევ დაბრუნდა და დაუწყა ხელ მოკრეად ჩხუმი დათა ბაზილს, რომელიც სახლისკენ გავტეა. გოგ-ბაიძე უკან დადგენა და სახლში შეუ-

საც ამბობდა ავად-მყოფობის დროს სახლს ამატებენ და ცეცხლებ წყალს ასმენ (ხალხი ძალიან უფრთხილდება ამებს). ამ ლაპარაკში რომ იყვნენ, ყვა-ცილი და წითელიც დაბრუნდნენ. დე-დამ ყვირის შეხვეწა ეს კაცი და სთხოვა, შინ უწებებლად მიიყვანო. ყვაცილმა უხასუხა ეს-ეს არის გზად ღმერთთან ვიყავი, ხვალ ამ კაცის მე-ზობლისა ვგაშა ჰგზავნის და ამ კე-საც იმას ვაგებანო. ამ კიდის თავზე ყვაცილსა და წითელს გარდა სხვა სხეულეთათუც ჰქონდათ ბარა. მიწი-დამ რამდენსავე ადგილს ალი და კვა-ლი ამოიღოდა. ყვაცილისა და წითე-ლის დედამ თითოეულად დაუსახლა სტუმრის კაცს სხეულეთათა ბინა, სხვა-თა შორის, ახენა ვამის ბინაც, ხან-დობარ, ის ადგილი, საიდანაც შვი კვამლი ამოიღოდა. აქ მარტო ესურ-დობდა *) არა აქეს სამუდამო მიწე-ლი ადგილიო, უთქვამს ქალს. ღამე

*) სურდა სეპეჩად შევიწყო. ნიშნავს: მი-მაგალი; მკვარე.

ვარდა ბაზილს. ხალხი გამოკვდა და დაიჭრა გოგბაიძე, რომელიც სახლის კარებში ვიხილა და ორმა კაცმა ეე-ლარ დასწარა ადგილიდან. ამ დროს გულ-მოსულმა ბაზილმა ჩამოიღო ხანჯალი და დასცა გოგბაიძეს, რომ-მოდო იქვე სული განუტევა სულ რამდენისავე წამის შემდეგ. მეტიანე-ტილი-კვილი და ერთი უბედურება. დატრიალდნენ მამხუბრების ნათესავე-ბი თოფებითა და ხანჯლებით და კი-ნადად საერთო ჩხე და ტყვეტა არ ასტყდა. ბოლოს როგორც იყო დამ-ნაწვე შეპაყრეს და ნათესავებიც დაამ-შვიდეს.

* ქართლიდან გვერდის: ამას წინადად სოფ. ხურთაღის ახლოს წი-ნა-კარში (პატარა სოფელი) შემდე-გი უბედურება მოხდა: წინა-კარში ახალჯი ქართულებების ზნაში ოსები სტეობრებენ; ერთს გლეხს ზნაზს ცხვარი ჰყოლია; ასი სული ჩჩეული, მოსაგები ცხვარი გადურჩევი და კლე-ვე ჰყოლია ბოსელში თბილად; ერთს სადამოს პატარას ჩიბუხი უყვია; როცა ვაუთავენია, ჩიბუხი გამოუ-ბერტენია და გამოსულა; გამობერტე-ყულ წყეოში ცეცხლი ჩაჩენილა, დასცემა თიგას; უბოლინა-უბოლინა და გაძრივებულა. ბოსელი ვაჭო-რულა ბოლითა, რადან გასვლილი არსად ჰქონდა. რამდენისავე წმის შემ-დეგ პატარონი ცხვარს შემბარებულა, შეუღია კარი ბოსლისა და გლე-ხი სცემია ოთხპოკი სული ცხვარი პირ-ქვე დაშობილი და ბოლისაგან დაბრუნდა დასველია. ასის სულიდამ როგორც იყო თურქო ოკამდის ძლიეს ძლიეობით გადააჩრინეს.

წილის ცხვარს ცეცხლი ამინდი ჰქონ-და, ამას შედ კუთვლია ადერთა და სულ ერთიან განაჩენგრა.

* ქართლიდანვე ვეატკობინე-ბენ: რამდენი შრომა და ჯაფა გას-წია ხალხმა გზების გაყვანებზედ გო-რადან ცხინვალამდე; ცხინვალადან ვა-ტაკეშილი ვაიტანეს სოფ. ჯაფა-დამ; ცხინვალამდე ვა-ტაკეშილი ვაე-ლეს სალთისის მიწიდან, შეუფრ-თეს სოფელ არადეთ-სალთისაშენში ძველს ჟოვტის გზას, ასე რომ შიდა-ქართლი დაქვეილია მშენებრის ვა-ტაკეშილით. მაგრამ, როგორც ვა-გივეთ, გორადან ცხინვალამდე დღეს გზა წახდენილიაო, უყრის არა-

ეს კაცი ვაშა ჩაბარეს და ვაშავე მეო-რე დღეს მშვიდობით მიიყვანა შინა.

VII
თუშები

თავისუფალ სივრცეში უშუქლის სა-ზოგადოებაში არის ერთი ადგილი, სოფლის მახლობლად, რომელსაც დღემდე არიან მხოლოდ აქეს: „თუშებთან-შივე“ (თუშების ნაშობადარი), ან „თუშები ზუგარ“ (თუშების გორე-ბი). აქ ძველად თუშები ცხოვრობდ-ნენ თურქე და ყველანი ერთ თემს (ვა-ჩიურეობას) შეადგენდნენ. ეს თემი ისე-თა უსუღმარითი და კომპანიანი ყოვილა, რომ სოფლებებისათვის თავი მოუ-ტეხებოდა. თუშების განუშრახავს მათი დობარე, ამოწყვეტა. ამ გვარის წა-ზრახავე უსუღმარეობისა თუშების ნა-თესვე ქალს ვაუთია და შეტყობინე-ბა მათთვის. თუშებს შემინებთ ამოწყვეტისა, ამარტეულან ერთს და-მეს ქალიან-ბაშქინად და საქარ-თეე-

ენ უდებეს; საქმე იმაშია, რომ გო-რიდან მოკიდებული გზის პეკე-ტი-ანს ამოღებულია ღრმა არხები, რომ-ელშიც წამოარ-ზეხულის წყალი მომდინარეობს. ზამთრობით წყალი იყინება და მთელს გზას ხელი იჭრის, ვანჯულბუნე კი დენდა და მთლად მთელს გზას ლეკვს, აი, მაგალი-თად, როგორც ესლა: ისე წალკე-ლიაო, რომ ვაფლა ეტლებსა საშე-დობაო.

* სოფ. ტყეიამო ცოფინის მგლისაგან დატეხილია აწ. ქრ. კო-რინთელმა ქალღი მიაჩთვა მთე-რობას და სთხოვა, რადან შეუღე-ბული ცივი ვარ, შემეშობა აღომბი-ნიე ოცენაში წასვლელად და თა-ვის მოსარჩენად. ამ საგანზედ ქე-ლდელი გორის მამისი თვადან-ურ-თა წინამძღობა გორის მამისი უფ-როს მისწერა, იმან თავის მხრით ეს ქალღი ტფილისის გუბერნატორს გაუგზავნა და დღეს, როგორც ამ-ბობს ვაშ. „კავკას. ობზ.“, გუბერ-ნატორს ვანკარგულბა მოუხდენია, რომ ოცი თუმანი მიეცეს აწ. ქრ. კორინთელს და ვაგზავნოს ოცენა-ში თავის მოსარჩენად.

* ვაშ. „ნოვ. ობზ.“ ამბობს, რომ ამ ხანებში ტფილისში ჩამოვი-და ერთი ექიმი, რომელსაც ერთს აქაურს მდიდარიან ერთად ვან-ზახე-აქეს კრძოა საავად-მყოფო დაარსა-ს ტფილისში.

* ვაშ. „კავკასი“ ამბობს, რომ როტშილის ფირმას ვანზახეა აქეს ბაქის ახლო-მახლო ვაშპართს ქარ-ხანა სოლის საკეთებლად.

ტფილისის ძალაქის საბჭო
(9 მარტის კრება)

პირველად საბჭოს მოხსენად ვამეო-ბისაგან წარმოდგენილი სია იმ ქუჩებ-ნი-სა, რომელნიც ხელ-ახლად დასავები-ბეთია ამ 1887 წლის ვანმავლობაში. ბ-ნი თამაშავე ჩემის აზრით, უე-თესი იქნება, რომ ვამეოვამ უკან წაი-ღოს ეს სია და დაუბატოს მას ცნო-ბანი იმის შესახებ, თუ როვის რე-მელი ქუჩა ყოფილა დატეხული. ბ-ნი აფანგუკო. როცა წილის მი-ღლებს აწუარენ და ამის გამო ქუჩები ფუჭდები, რა ფულით აკეთებენ ვა-ფუჭებულს ქუჩებს?

ლოს კვისართან *) მისულა, რომ-ლისათვისაც საშობალო ადგილი უთ-ხოვნიათ. საქართველოს კვისარს რომ დაუნახეს მამანცი და მოსულის ტა-ნის თუშნი, სიამოვნებით მივიღია მათი თხოვნა და დღესახლბია თავის საკვირის იმ კუთხეში, საიდანაც მტრების შემოსების შიში ჰქონდა ზოდენე. ი. ი. იქ, სადაც დღეს არიან ლაშქრეობენ. ახალ სამშობლოში თუშები ვანრავლენებულ და კვისარის საყვარელი და უსღველნი მეო-მარნი გამადარან.

*) სეგანის ასსიოე ვისრობა. სახელ-წოდება „ხელმწიფე“ „მეფე“ (ხელწიფე) სე-თაში შემოვიდა ვანასენელს ხანაში. სე-განის ჰეღეს ზადარეში ხელმწიფის სახელს ვანსად შეგვება ვაგი. იყო ერთი ვისარი, ჰეგა სამი შვილი. აგრევე სახელმწიფოს მატარე ხანაშენე, სეგანისა. ხელმწიფე-ბის მატარე ვისრობას და სხვა. საქარ-თელის მეფეებსაც, ვარდა ამან დღე-ღულსა, ვისრეს უწოდებენ. მაგ, საქარ-თელის კვისარი ირაკლი, იმერეთის კვისარი სოლომონი და სხვა.

ბ-ნი ქაჯაქის თავი. წილის ვასა-ყ-ანს ხარუთ-არტიცხვამი შეტანილია ამისათვისაც საქარო ფული, ასე რომ სადაც მიღების დაგებისათვის ქუჩას ვაიხიონ, ის ამ ხარუთი კეთდება. ბ-ნი აფანგუკო. ქალკს ორ-კეცი ხარჯი მოუვა: ვერ უნდა ქუჩები და-ვაგე, მიერ მიღების ჩასაწყობად დატეხული ქუჩა უნდა მოითხოვოს და შემდეგ ხელ-ახლად ისევ ვააკეთონ.

ბ-ნი თამაშავე. ვერ, საფინანსო და „სტროიტელი“ კომისიამ ვანი-ხილოს ეს საგანი და თანაც დაწერი-ლებით ცნობებიც წარმოგვიდგინონ, რომლის რომელი ქუჩა შეკეთებულა, რომ უკეთ ვიკადეთ, ესლა რომელ ქუჩას უფრო უჭირს შეკეთება.

ბ-ნი ბეჟუოფაძე. ამ აზრისა. არ უნდა აუტყუარდეთ ამ საქმესაო. საქე-როა კარვად ვამოვიკელით, რომელს უფრო უნდა შეკეთება და გა-სურება. ბეჟი ქუჩებია, ვანსაკუთ-რებით ავლანბარში, ჩუღურეთში და სხვანაც, რომელთაც არა თუ შე-კეთება უნდა, ვასურებაც, აუცილებ-ლად საქაროა, ქალკის ამ ნაწილებ-ში ქუჩებს ყურადღება მივაკეთოთ და ამისათვის ეს საგანი ვერ საფინანსო და „სტროიტელი“-ს შევრთებულმა კომისიამ ვანიხიოს.

ბ-ნი ზუბადავი. ქუჩების შეკეთე-ბისათვის ხარჯი კარგი იქნებოდა ქა-ლიკის ხარუთ-არტიცხვის სიაში შეტა-ნილიყო ყოველ წლი.

ბ-ნი იშხადავი (ვამეოების წეე-რი). შესატყვევლ ქუჩების სიაც და ამი-სათვის საქარო ხარჯიც შეტანილია ამ წილის ხარუთ-არტიცხვის სიაში, მაგრამ წარსულის წილის საბჭომ ვამეო-ბის მიერ აღრიცხული ხარჯი დამატეკო-ბითა და სია ქუჩების ვანსაკუთ-ველად დაუთმო ახალს, ეს ღონდელს საბჭოს. ვინა ჩვენ ვითხვით, რომ ჩვენ მიერ წარმოდგენილი სია იმ ქუ-ჩების, რომელნიც საქაროდ ეს-კა-ნილი შესატყვევებია, დაამტკიცათ. საბჭომ ხმის უმეტესობით დაამტ-კიცა ვამეოების მიერ წარმოდგენილი სია ქუჩებისა.

(შემაღლე იქნება)

ნარკვევი
(გურამდ-გაშუბიძემ)

ვერთაშის სცენაზე ახალი წარ-მოადგენა დაიწეს არტიტებმა, სანე

VIII
თამარ - დედოფალი

თამარ-დედოფლის მამას ორი შვილი ჰყავდა: თამარი და მისი მმა. მმა ავად მყოფი იყო და მოკვდა. სიკვდილის შემდეგ მამამ შვილი ვაგუჭერია სენ-ულუბის ვასავებლ. აღმოჩნდა, რომ ვად-მყოფი ქუას (ლესე) მოკვდა. ვამოდებ ეს ქუა, ბევრს სცადეს, მაგ-რამ ეგრეზობით ვერ მოჰკვდეს. ბოლოს მოვიდა ერთი კაცი, ქუას პირში ნი-არის წყლი ჩასხდა და ქუა მოკვდა. თამარის მამას ეს ვეყინა, რატომც ხე-სოცხლემევე არ დაღვეინე ჩემს შვილს ეს წამალი და ეს კაცი უკულმა დაკვირენა. მოკვდა თამარის მამა; ღამა ბაგრატი (ბაგრატიანის) შო-ბოლიდ მარტო თამარი. თამარს ღმერთსათვის მადლი ჰქონდა და ვათ-ხოვებს არა კარგულბობა. მამის თხოვნის საკვირამ მოიყარა თავი, და უმისა თამარს და ვათხოვება სთხო-ვეს, რომ ბაგრატი ვეყრი არ ვადა-

ივკადეს და ახლად რომლებში ვა-მოკვდენენ. უმთავრესი რომელი, რა-საკვირველია, ისევ ბისმარკა იყის-რა. მერე, მე ვიცი თავს შერცხვენს, კარგად ვერ შესასრულებს თავის რომლს! ბისმარკი ისე დახელო-ვ-ნებულია ამ საქმეში, რომ დემონთა შერცხვენის თვით უკეთესი წამ-დევილი არტისტები.

ამ ამს წინად, კარგის ტრავი-კოსივით, ბისმარკი სტევი და ჰქუენ-და პარლამენტის წინაშე და ომს უბადადა საფრანგეთს. ამ დღეებში სა-ფრანგეთის წარმომადგენელი ლე-უსპინი მოვიდა პარ-ლინში. ბისმარკი უკვდად სანე ივკავდა და დაუწყა მეგობრულად დამარჯი, დიდი-ანება წარმომადგენელს იმევე საფრ-ანგეთისა, რომელსაც ვამს წინად ისე ვანრისებული დამარ-ჯივობადა. სადა უკვდადა რა მოკვდა-რავება ჰქონდა ბისმარკს ლესე-პა-რავა. ბეჟი ქუჩებია, ვანსაკუთ-რებით ავლანბარში, ჩუღურეთში და სხვანაც, რომელთაც არა თუ შე-კეთება უნდა, ვასურებაც, აუცილებ-ლად საქაროა, ქალკის ამ ნაწილებ-ში ქუჩებს ყურადღება მივაკეთოთ და ამისათვის ეს საგანი ვერ საფინანსო და „სტროიტელი“-ს შევრთებულმა კომისიამ ვანიხიოს.

რის გამო ვამადეს ეს უცანასკნელი ცვლილება? ამას ერთი ვერმანული ვაგუთი „Post“-ი მოგვიტონბობს:

რუსეთის ვიწის წველად, რომელსაც ჰერმონის მალედი საზოგადოება დღეს პატივს სცემს, თავის დაბადების დღეს დღესასწაულობდა. სხვა სტუმრებია შო-რის ეჭვი სადაშია ოთხი ბისმარკი, წყევლის ვალედი მოკვდა ვიწის წვე-ლეს დაბადების დღეს ნახევარ საუ-ღარხა აქ და ტყილად ვლანკავებოდა ქალკსა. ჩვენ შევსტევი ვერევე, რომ ვარე ვერევე ბისმარკს რუსეთის მთავ-რობისაგან მუდლო ვაწინს მათი დღეს დაბადების დღეს ნახევარ საუ-ღარხა აქ და ტყილად ვლანკავებოდა ქალკსა. ჩვენ შევსტევი ვერევე, რომ ვარე ვერევე ბისმარკს რუსეთის მთავ-რობისაგან მუდლო ვაწინს მათი დღეს დაბადების დღეს ნახევარ საუ-ღარხა აქ და ტყილად ვლანკავებოდა ქალკსა.

არ ვიცი, სხვა რას იტყუადა ვა-შეთის „Post“-ის ამავებე და სხე-ტი „Moscoviter Vbladost“-ის კე-ტი ძრიელ არ მოსწონს. ვაგუთი ვერ ვავცნობს, რა ვაგუთია ეს „Post“-ი.

იგი რა ვაგუთია ეს „Post“-ი? ვაგუთის „Mosc. Vbladost“-ის ეს ქოვა-გა ბისმარკის დაბადების წიგნიცა, რომ-

შენებულყო. მიელი საკვირო და-აყენეს მის წინ და საქმროს ამორჩე-ვა სთხოვეს. კრებაში ერთი თამარა მოვა, თამარს მოეწონა და ის ამო-ორიჩა თამარს. თამარმა ოთხჯერ ვა-გზავნა თავისი ქმარი საომრად; სამ-ჯერ ვამარჯუდა და მეოთხედ ზღვდა ში-დარში. თამარის ეს ისე ვეყინა, რომ ოთხის თვეს ვაგზავნა და ვაგზავნა. ქმარი საგან თამარს ღამა ქალი-შვილი რუსულენი, არც რუსულენს უნდადა ვამთოვება (ამისი ზო-ბა მოგვანებოთ!). ვამთო-ვებოდა ვაგუთი ზმა უთხრა რუსულენს, ვათხოვდი, თორემ სირტეილის ნა-შეკო; მაინც არ დაუღერა. რუსულენი უკვირად დაოხრულდა და არ იკად, არეჩა. მეულის წინდანი უნდადა, ანეგლო ზმა ნება არ მისცა, ბაგრატი ვეყრი ამოწყვეტაო. რუსულენი ტყეში წაიდა, იქა შვა შვილი და თვითონ სახლში დაბრუნდა. ბაშის ანეგლო ზმა ძე-ორნი მიოწინა ძიდა, რომელმაც ვაგზავნა და სივრცის წამოიკავდა. რა იქნა შემდეგ ეს რუსულენის შვილი, ლეგენდა სტეპებს.

დის მოვლამო მხოლოდ ის არის, რომ განუწყვეტლად იღონოს და იყვოს...

დებოა და წაუტოლოს დატყებოა. რა საკვირველია, რომ როცა რაიმე საზოგადოებრივ მნიშვნელობის...

ურს ლიბერალს როგორ არ უნდა შერატყოს და თავზე ღდვი არ უნდა დაიხსნას...

— სოფიამ შეუდგენათ „საერთო კომიტეტი“ პოლკარის თავისუფლებისა და სხვა საკითხების დასაცავად...

გაგეგმა აქვს. თუ გრძელად გვარდებიან თავის სოკამარში წარმოადგინებს...

ქსელა ხომ იცით, რა განხვითი ყოფილა „Post“-ი. ამ რიცხვად გავგზავნებ „Московския Вѣдомости“...

ამხვე გეხდეთ ცხლა იმ კითხვებზე, რომელშიც ამ შეიღის წლის წინად გამოვიყენე ჩემს ლიტერატურაში...

და იმ მოგახსენათ, რომ ცხრდელ წლებში ლიბერალური და ის განუყოფელი ვლტების საერთო სასოფლო თემობას...

— ფელაბოაღში სხვათა მემშობიარის მხარის მოკლულის პანოვის მძღ დაუხრტმბობათ...

— ავსტრალიაში მთავრობის მოაგრობის გეგმა საშუალებას გვაძლავს...

გასართობი

უცნაური ავადმყოფობა. რუსეთში კარმუხრების ქაღალში ქემების ერთი მტდელ უცნაური ავადმყოფობა...

შეგდეთ, რა მშენებრად, რა სელოვად არის გავუყვებული ის თიბელი, რომელიც ეგრძაბს უნდა მეროისს...

და თმ მოაწონებს დაარქმევითი რუფუნდო გამოტყუმის პზრს ვე რომ მკლად...

დასასრულში კიდევ ერთი შენიშვნა. თუ მიხვდებით არ გვატყუებს, ავტორი პრევილის წყროლის...

— „Revue de l'Orient“-ი ამბობს: სოფიამ დასმდეულის მერ გეგმავს...

ეს კიდევ წაყო. — განავრძობს იგივე განხვითი, უფრო საყურადღებო და საუცხვოვა შემდეგი გრენობება...

საფრანგის თიბის უწყებებზე, რომ აი განცდელი ჰისმარტი რა მტდორად არის რუსეთთან...

დასასრულში კიდევ ერთი შენიშვნა. თუ მიხვდებით არ გვატყუებს, ავტორი პრევილის წყროლის...

გაგახსენებთ, მაგრამ ოსმალეთის შეუტობისათვის, რომ ვერუერობით საქმე გერმე დარწეს...

მოაღეთ და ნუ იტყვიან, რომ ბისმარკი დახვდობენუელი არტისტია...

დასასრულში კიდევ ერთი შენიშვნა. თუ მიხვდებით არ გვატყუებს, ავტორი პრევილის წყროლის...

— ფელაბოაღში მოკლედლე აბატიმტეტი თურქი იმ გაცემს, რომელთაზეც გეგმა შეუქო, რომ სარეკტორა მთავრობას...

— ავსტრალიაში მთავრობის მოაგრობის გეგმა საშუალებას გვაძლავს...

სწორეთ ორი თიბეა მას აქედ, რაც იცობათ (№ 2) თავის მოწინავე წე...

დასასრულში კიდევ ერთი შენიშვნა. თუ მიხვდებით არ გვატყუებს, ავტორი პრევილის წყროლის...

— ფელაბოაღში მოკლედლე აბატიმტეტი თურქი იმ გაცემს, რომელთაზეც გეგმა შეუქო...

— ავსტრალიაში მთავრობის მოაგრობის გეგმა საშუალებას გვაძლავს...

კურდების განხში, სელოამი გაგახგოვა მას წინად დღე განსში ქობითა ქურდებს...

